

การส่งเสริมประสิทธิภาพการถ่ายเทความร้อนสู่ท่อน้ำเย็นโดยการแผ่รังสีความร้อนจาก การเผาไหม้ในวัสดุพรุน Heat Transfer Enhancement to Cooling Water Pipe by Radiation Dominated Combustion in Porous Medium

กิตติพงษ์ เจาจารย์ก สำเร้ง จักรใจ

ภาควิชาวิศวกรรมเครื่องกล คณะวิศวกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี

ถ.ประชาธิปไตย เขตราชบุรีบูรณะ กรุงเทพฯ 10140

โทร 66(2) 470-9111 โทรสาร 66(2) 427-9111 E-Mail: kitjao@mail.cscoms.com

Kitipong Jaojaruek, Sumremg Jugjai

Department of Mechanical Engineering, Faculty of Engineering, King's Mongkut University of Technology Thonburi,

Pacha-u-tid Rd., Ratburana, Bangkok 10140, Thailand

บทคัดย่อ

การศึกษาภายใต้หัวข้อวิจัยนี้ เป็นแบบจำลองทางคณิตศาสตร์ในแบบหนึ่งมิติ เพื่อใช้ในการศึกษาพฤติกรรมการถ่ายเทความร้อนสู่ท่อน้ำเย็นของการเผาไหม้เชื้อเพลิง LPG ภายในเตาเผาไหม้ที่มีวัสดุพรุนอยู่ภายใน โดยจะศึกษาถึง อิทธิพลของพารามิเตอร์ต่างๆ ที่มีต่อประสิทธิภาพการถ่ายเทความร้อนสู่ท่อน้ำเย็นซึ่งจะแสดงในรูปของค่า Nu_m ของผิวท่อน้ำ โดยการหาผลเฉลยด้วยวิธีไฟไนต์ดิฟเฟอเรนซ์แบบอิมพลิต พบว่า การถ่ายเทความร้อนสู่ท่อน้ำเย็นโดยการเผาไหม้ภายในวัสดุพรุน มีประสิทธิภาพสูงกว่ากรณีที่ไม่วัสดุพรุนถึง 3.5 - 5 เท่า โดยขึ้นกับพารามิเตอร์ดังนี้ ที่อัตราส่วนผสมเชื้อเพลิงคงที่ (ϕ) และค่าความหนาเชิงแสง (τ) ของวัสดุพรุนคงที่หนึ่งๆ เมื่อเพิ่มอัตราการป้อนของเชื้อเพลิงจะทำให้อุณหภูมิที่ได้จากการเผาไหม้สูงขึ้น ตำแหน่งของเปลวไฟอยู่ใกล้ท่อน้ำมากขึ้น ค่า Nu_m เพิ่มขึ้น และเมื่อทำการเปลี่ยนค่าความหนาเชิงแสงของวัสดุพรุน จะได้ว่าที่ค่าความหนาเชิงแสงสูงๆ โครงสร้างของอุณหภูมิจะมีการเปลี่ยนแปลงน้อย ทำให้อุณหภูมิที่บริเวณผิวท่อสูง ซึ่งจะได้อัตรา Nu_m เพิ่มขึ้น และเมื่อทำการปรับเปลี่ยนค่า ϕ ในขณะที่ heat input และ τ คงที่ พบว่าที่ ϕ ต่างๆ อุณหภูมิที่ได้จากการเผาไหม้จะต่ำลงด้วย แต่ตำแหน่งเปลวไฟจะอยู่ชิดท่อน้ำมากขึ้น ซึ่งทำให้ได้อัตรา Nu_m ที่ผิวท่อมากขึ้น และเตาสามารถเผาไหม้เชื้อเพลิงที่มีอัตราส่วนผสมบางๆ ได้ หรือมีความสามารถในการเผาไหม้เชื้อเพลิงที่มีค่าความร้อนเชื้อเพลิงต่ำๆ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

Keywords : การถ่ายเทความร้อน/การแผ่รังสี/การเผาไหม้/วัสดุพรุน

Abstract

This studying proposes a one dimensional mathematical model of heat transfer enhancement to cooling water pipe by radiation dominated LPG combustion in a porous medium. The influence of parameters that have effects on heat transfer coefficient at the surface of a cooling water tube (Nu_m) is studied. The implicit finite difference method is used to solve mathematical model. The results show that the heat transfer performance in term of Nu_m are higher than the system without the porous medium by a factor of 3.5-5. The Nu_m depends on combustion characteristic in the porous medium. The highly feeding rate of gas mixture will promote heat transfer coefficient owing to a high combustion temperature and the flame shifting forwards the water pipe. The optical thickness of the porous medium τ has a moderate effect on increasing the heat transfer coefficient when τ is more than 10. Decreasing the equivalence ratio ϕ at a constant heat supply yields an increasing in Nu_m due to a high convective heat transfer and flame shifting forward the water pipe.

Keywords : Heat Transfer/Radiation/Combustion/Porous Medium

1. บทนำ

การนำวัสดุพรุน (porous medium) เข้ามาใช้เพื่อส่งเสริมประสิทธิภาพในการถ่ายเทความร้อนสู่ท่อน้ำเย็น[1] เป็นวิธีหนึ่งที่กำลังได้รับความนิยมในทางอุตสาหกรรม ข้อดีของการนำวัสดุพรุนมาใช้มีหลาย

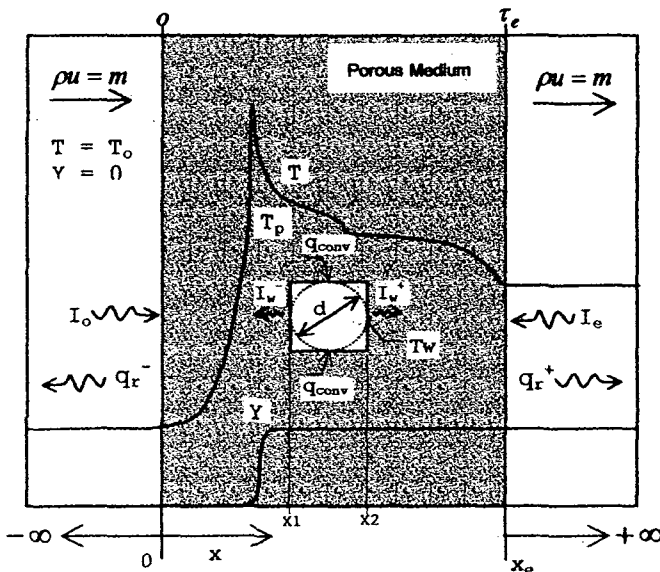
ประการ อาทิ ช่วยให้การเผาไหม้เกิดขึ้นได้หมดจดขึ้น เกิดมลภาวะที่น้อยลง และยังมีความสามารถในการเผาไหม้เชื้อเพลิงที่มีส่วนผสมบางมาก ๆ [2] ได้อีกด้วย นอกจากนี้ยังช่วยให้ขนาดของเตาเผาสามารถเล็กลงได้ ดังนั้นการสร้างเครื่องมือในการศึกษาการถ่ายเทความร้อน ที่มีวัสดุพอร์นร่วมอยู่ด้วย ไม่ว่าจะเป็นเครื่องมือทางด้านปฏิบัติการ หรือเครื่องมือทางด้านแบบจำลองทางคณิตศาสตร์ จึงเป็นสิ่งจำเป็นอย่างยิ่งที่จะช่วยทำให้เกิดความรู้ความเข้าใจในการที่จะนำวัสดุพอร์นมาใช้เพื่อให้เกิดประโยชน์ และเกิดประสิทธิภาพอย่างสูงสุด อย่างไรก็ตามแต่การศึกษาด้านทฤษฎีเพื่อเข้าใจปรากฏการณ์การถ่ายเทความร้อนสู่ท่อไอน้ำในวัสดุพอร์นที่มีการเผาไหม้ยังมีค่อนข้างน้อย และยังไม่ละเอียดพอที่จะอธิบายปรากฏการณ์การเผาไหม้ที่ใกล้เคียงกับความจริงได้

การศึกษาด้านการถ่ายเทความร้อนสู่ท่อไอน้ำในเตาเผาไหม้ที่มีวัสดุพอร์นอยู่ภายในนี้ จะเป็นการศึกษาด้านคณิตศาสตร์ การถ่ายเทความร้อนทางทฤษฎีในเตาเผาไหม้ ซึ่งพิจารณาเป็น 1 มิติ (one dimensional mathematical model) ทั้งในแง่การไหล และการแผ่รังสี ส่วนการเผาไหม้ในนี้พิจารณาเป็นแบบ single step global reaction แบบจำลองทางคณิตศาสตร์นี้ จะใช้เป็นเครื่องมือในการศึกษาวามิเตอร์หรือตัวแปรต่างๆ ที่มีอิทธิพลต่อการเพิ่มประสิทธิภาพของการถ่ายเทความร้อน ซึ่งจะช่วยให้การออกแบบเตา และเลือกใช้วัสดุพอร์นเพื่อให้เหมาะสมและเกิดประโยชน์สูงสุด โดยดำเนินการแก้สมการด้วยวิธีการเชิงตัวเลข (numerical method) ตามวิธีไฟไนต์ดิฟเฟอเรนซ์แบบอิมพลิสิต (implicit finite difference method)

2. สมการและแบบจำลองที่ใช้วิเคราะห์

(Governing equation and analytical model)

แบบจำลอง 1 มิติ ที่ใช้ในการวิเคราะห์จะเป็นไปตามรูปที่ 1 เชื้อเพลิงถูกป้อนเข้าจากทางด้านซ้ายของรูป เข้าไปเผาไหม้ภายในบริเวณวัสดุพอร์น ($x=0 - x=x_0$) โดยวัสดุพอร์นจะมีความยาว x_0 ตามแกน x ซึ่งเป็นทิศทางการไหลของเชื้อเพลิง หรือมีความหนาแน่นเชิงแสงรวม τ_0 ภายในวัสดุพอร์น จะมีท่อไอน้ำเย็นกลมขวางอยู่ในทิศทางตั้งฉากกับทิศทางการไหลของเชื้อเพลิง และทอดยาวตามแนวอีกเข้าไปตลอดพื้นที่ตัดขวาง

รูปที่ 1 แบบจำลอง 1 มิติ ที่ใช้ในการวิเคราะห์

ของวัสดุพอร์น และเพื่อให้เป็นไปได้อย่างง่ายต่อการพิจารณาแบบ 1 มิติ ท่อน้ำกลมจะถูกแทนด้วยท่อน้ำสี่เหลี่ยมจัตุรัส d [3] (hydraulic diameter เท่ากันกับท่อน้ำกลม) โดยผิวที่ด้านบนและล่างได้รับความร้อนเนื่องมาจากการพา (convection) เพียงอย่างเดียว ในขณะที่ผิวที่ด้านซ้ายและขวาได้รับความร้อนเนื่องมาจากการแผ่รังสี (radiation) เพียงอย่างเดียวเท่านั้น [3] เชื้อเพลิงอุณหภูมิ T_0 ที่ $x = -\infty$ ซึ่งจะถูก preheat เล็กน้อยจากการนำความร้อนของแก๊ส และไหลเข้าไปในวัสดุพอร์นด้วยอัตรา $\rho u = m$ ซึ่งคงที่ตลอดภายในวัสดุพอร์น และที่ทั้ง 2 ฝั่งของวัสดุพอร์น เปิดสู่สิ่งแวดล้อมที่พิจารณาให้เป็น พื้นผิววัตถุดำ (black body surface) อุณหภูมิ T_0 ซึ่งแผ่รังสี I_0 และ I_s ตกกระทบเข้ามาภายในในระบบ ในขณะที่ระบบสูญเสียความร้อนจากการแผ่รังสี $q_r(0)$ และ $q_r(x_e)$ ออกไปสู่สิ่งแวดล้อม

ระบบจะถูกพิจารณาภายใต้ข้อสมมติฐานต่อไปนี้ (i) แก๊สเชื้อเพลิงพิจารณาเป็นวัตถุที่ไม่เข้าร่วมในกิจกรรมการแผ่รังสี (non-radiating) (ii) วัสดุพอร์นประกอบด้วยเม็ดกลมของแข็งขนาดคงที่ และกระจายอย่างสม่ำเสมอ ตลอดทั่วทั้งวัสดุพอร์น (iii) วัสดุพอร์นพิจารณาเป็นวัตถุที่เข้าร่วมในกิจกรรมการแผ่รังสีตลอดทั้งเนื้อ โดยไม่คิดการ scattering และเป็นได้ทั้งตัวแผ่รังสี และตัวรับรังสีในเวลาเดียวกัน (iv) ค่าคุณสมบัติต่างๆ ทางฟิสิกส์ (physical properties) ภายในระบบถือว่าคงที่ (v) วัสดุพอร์นเป็นวัตถุที่ไม่ได้เป็นตัวเร่งปฏิกิริยา (non-catalytic) (vi) ปฏิกิริยาการเผาไหม้ พิจารณาเป็น irreversible single step first order isomerization global reaction, $R \rightarrow P$ (vii) ค่า Lewis Number (Le) มีค่าเท่ากับ 1 (viii) ค่าสัมประสิทธิ์ของการพาความร้อน (convective heat transfer coefficient) ที่ผิวที่ด้านในและด้านนอกมีค่าคงที่ ในขณะที่ผิวที่บางมากจนไม่คิดอิทธิพลของการนำความร้อน (heat conduction) และอุณหภูมิที่ผิวที่ของท่อที่โดยตลอด T_w (ix) ค่า สปสของการดูดกลืนรังสี (absorptivity) ที่ผิวที่หน้ามีค่าเป็น 1 (x) ไม่มีการคิดการสูญเสียความร้อนที่ผิวที่ด้านนอกของเตา

โดยสมมติฐานข้างต้นดังกล่าว สมการสมดุลพลังงาน (energy balance equation) ของระบบสถานะแก๊สและของแข็ง สมการสมดุลมวล (continuity equation) สำหรับ species แสดงโดยลำดับดังต่อไปนี้

2.1 Energy conservation equations

ที่ $0 \leq x < x_1$ และ $x_2 < x \leq x_0$
สมการของสถานะแก๊สเป็นดังนี้

$$\rho c_p \frac{\partial T}{\partial x} + \rho u c_p \frac{\partial T}{\partial x} = \lambda \frac{\partial^2 T}{\partial x^2} + h_0 w - h_p n_p A_p (T - T_0) \quad (2.1)$$

ที่ $x_1 \leq x \leq x_2$

$$\rho c_p \frac{\partial T}{\partial x} + \rho u c_p \frac{\partial T}{\partial x} = \lambda \frac{\partial^2 T}{\partial x^2} + h_0 w - h_p n_p A_p (T - T_0) - \frac{2K_w}{(b-d)} (T - T_w) \quad (2.2)$$

สมการของสถานะของแข็งที่ $0 \leq X \leq X_0$ เป็นดังนี้

$$\rho_s c_p \frac{\partial T_s}{\partial t} = \lambda_s \frac{\partial^2 T_s}{\partial x^2} + \frac{\partial q_r}{\partial x} + h_p n_p A_p (T_s - T) \quad (2.3)$$

โดยสมการของ heat-flux และ divergence of radiative heat-flux จะมีค่าเปลี่ยนแปลงตาม พื้นที่ตัดขวางของวัสดุพหุหน้าที่ไม่เท่ากันตามช่วงของ X และขอยกตัวอย่างเมื่อ X อยู่ในช่วง $0 \leq X < X_1$ ซึ่งเป็นดังนี้

$$q_r^+(x) = 2\pi [I_0 E_3(x) + \int_0^x I_b(\tau) E_2(x-\tau) d\tau] \quad (2.4)$$

$$q_r^-(x) = -2\pi \left[(1 - \frac{d}{b}) I_c E_3(x) + (1 - \frac{d}{b}) \int_{\tau_1}^x I_b(\tau) E_2(x-\tau) d\tau \right. \\ \left. + \frac{d}{b} I_w E_3(\tau_1 - x) + \int_{\tau_1}^{\tau_2} I_b(\tau) E_2(x-\tau) d\tau \right] \quad (2.5)$$

$$q_r(x) = q_r^+(x) + q_r^-(x) \quad (2.6)$$

$$\frac{\partial q_r(x)}{\partial x} = -\frac{2\pi k}{b} [b I_0 E_2(x) + (b-d) I_c E_2(x-\tau) + d I_w E_2(\tau_1 - x) \\ - 2b I_b(x) + (b-d) \int_{\tau_1}^x I_b(\tau) E_1(x-\tau) d\tau \\ + b \int_{\tau_1}^{\tau_2} I_b(\tau) E_1(x-\tau) d\tau + b \int_0^{\tau_1} I_b(\tau) E_1(x-\tau) d\tau] \quad (2.7)$$

โดยที่ $I_b(x) = \frac{\sigma T_s^4}{\pi}$, $E_n(x) = \int_0^1 \mu^{n-2} \exp(-x/\mu) d\mu$

และสมการที่ผิวของท่อเป็น

$$\dot{m}_w C_{pw} \Delta T_{low} = 2K_w b \int_{x_1}^{x_2} (T - T_w) dx + bd [q_r^+(x_1) - q_r^-(x_2) - 2I_w] \quad (2.8)$$

โดยที่เทอม $bd [q_r^+(x_1) - q_r^-(x_2) - 2I_w]$ คือปริมาณความร้อนที่ท่อได้รับจากการแผ่รังสี ค่า ΔT_{low} คือ ผลต่างอุณหภูมิน้ำเข้าและออกของท่อ ซึ่งกำหนดให้เท่ากับ 10 K และค่า K_w คือสัมประสิทธิ์ของการพาความร้อน (convective heat transfer coefficient) ที่ผิวของท่อ น้ำ ซึ่งคำนวณจาก empirical formula [4] ดังนี้

$$(Nu_m)_{out} = \frac{h_m d}{k} = (0.4 Re^{0.5} + 0.06 Re^{2/3}) Pr^{0.4} (\mu_\infty / \mu_{wall})^{0.25} \quad (2.9)$$

$K_w = h_m$ และค่าสัมประสิทธิ์การถ่ายเทความร้อนโดยรวมเฉลี่ยที่คิดรวมอิทธิพลจากการแผ่รังสียังท่อ $Nu(T)$ หาได้จาก

$$Nu(T) = \frac{h_m(T) d}{k} \quad \text{โดยที่ } h_m(T) \text{ มาจาก}$$

$$h_m(T) = \frac{\dot{m}_w C_{pw} \Delta T_{low}}{4b \int_{x_1}^{x_2} (T - T_w) dx} \quad (2.10)$$

สมการที่ผิวท่อด้านในเป็น

$$\dot{m}_w C_{pw} \Delta T_{low} = 4bd h_{wm} \Delta T_m \quad (2.11)$$

โดยที่ $\Delta T_m = \frac{(T_{in} - T_{out})}{\ln[(T_{in} - T_w)/(T_{out} - T_w)]}$ และค่า h_{wm} คือค่า

สัมประสิทธิ์การพาความร้อนที่ผิวด้านในของท่อ ซึ่งคำนวณจาก empirical formula [4] ดังนี้

$$(Nu_w)_{in} = 3.66 + \frac{0.0668 Gz}{1 + 0.04 (Gz)^{2/3}} \quad (2.12)$$

โดยที่ $Gz = \frac{Re \cdot Pr}{L/d}$, $h_{wm} = \frac{k (Nu_w)_{in}}{d}$ เมื่อ $L = b$

2.2 Species conservation equations

ที่ $0 \leq X \leq X_0$

$$\rho \frac{\partial Y}{\partial t} + \rho u \frac{\partial Y}{\partial x} = D_p \frac{\partial^2 Y}{\partial x^2} + \omega \quad (2.13)$$

โดยที่สมการของอัตราการเกิดปฏิกิริยาเป็นแบบ single step global reaction ตาม Arrhenius form [5]

$$w = A_p (1 - Y) \exp(-E/RT) \quad (2.14)$$

2.3 Boundary condition

$T = T_0$ ที่ $x = -\infty$, $Y = 0$ ที่ $x = 0$

$\partial T / \partial x = 0$ ที่ $x = xe$

และมีการคิดอิทธิพลของการนำความร้อน (heat conduction) ของแก๊สออกไปที่ $-\infty < x < 0$ ตามสมการ

$$\rho c_p \frac{\partial T}{\partial t} + \rho u c_p \frac{\partial T}{\partial x} = \lambda \frac{\partial^2 T}{\partial x^2} \quad (2.15)$$

โดยที่ h_0 , h_p , n_p , A_p , A , E , R , b , d และ $E_a(x)$ หมายถึง ค่าความร้อนของเชื้อเพลิง (heating value) สัมประสิทธิ์การถ่ายเทความร้อนรอบๆ เม็ดกลม จำนวนความหนาแน่นของเม็ดกลม พื้นที่ผิวของเม็ดกลม frequency factor ของอัตราการเกิดปฏิกิริยา activation energy gas constant ขนาดด้านของพื้นที่ตัดขวางของเตา เส้นผ่าศูนย์กลางท่อ และ exponential integral function of nth order ตามลำดับ

สมการข้างต้นจะถูกเปลี่ยนให้อยู่ในรูปสมการไร้มิติ และจัดรูปให้เป็น difference equation ตามการประมาณโดยวิธี implicit finite difference method และทำการแก้สมการด้วยการ programming บนภาษา Fortran (MS Fortran Power Station 3.0) หากค่า unknown ที่ประกอบด้วย T , T_w , Y , T_w , \dot{m}_w (อุณหภูมิของแก๊ส อุณหภูมิของของแข็ง mass fraction ของสารผลิตภัณฑ์) อุณหภูมิที่ผิวท่อ และอัตราการไหลเชิงมวลของน้ำในท่อ หรือ TM , TP , Y , TW , MW สำหรับตัวแปรไร้มิติตามลำดับ โดยวิธีสมมติค่าคำตอบและทำการเปรียบเทียบ

เทียบกับค่าที่คำนวณได้ การสมมติจะดำเนินการไปเรื่อยๆ (iteration) จนค่าที่สมมติและค่าที่คำนวณได้มีค่าแตกต่างกันไม่มากกว่าค่า convergence criterion ในขณะที่จำนวน node เป็น 200 และกำหนดให้ convergence criterion = 1.0×10^{-5} การตรวจสอบความถูกต้องของผลการคำนวณจะทำโดยการทำ global energy balance และ local energy balance (น้อยกว่า 5%)

3. ผลและการวิจารณ์ผล

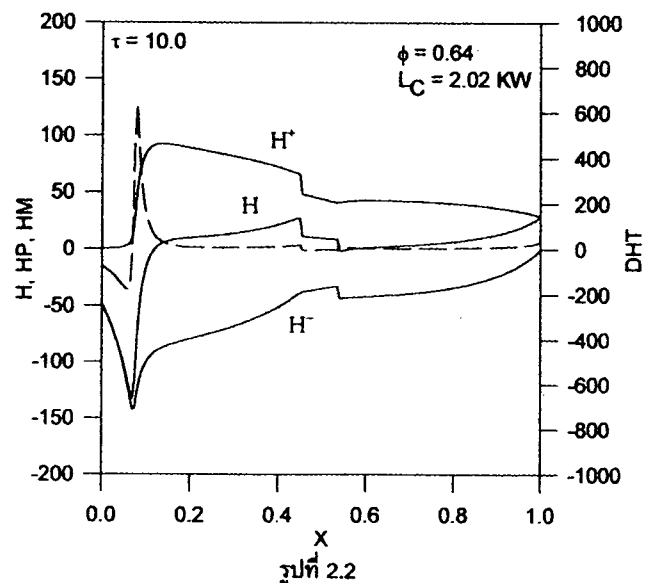
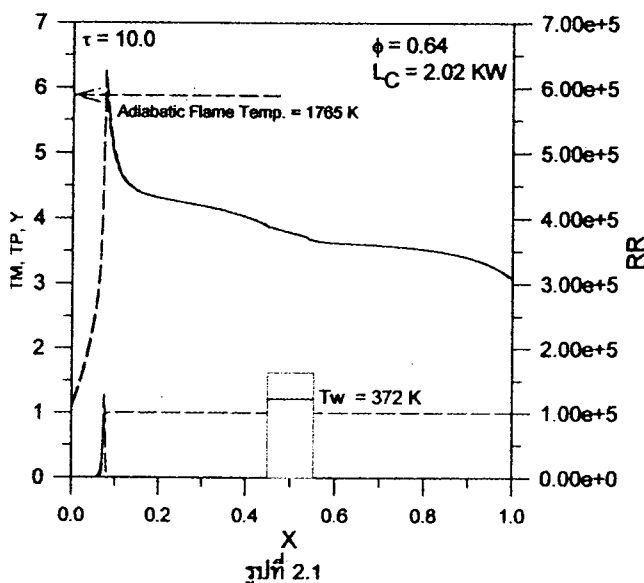
3.1 โครงสร้างทางความร้อน

รูปที่ 2 แสดงลักษณะโครงสร้างทางอุณหภูมิและการแผ่รังสี โดยทั่วไปของการเผาไหม้ที่เกิดขึ้นภายในวัสดุพอร์น โดยแกน X อยู่ในทิศทางเดียวกับการไหลของเชื้อเพลิงที่ป้อนเข้ามาทางด้านซ้ายของรูป และเป็นแกนที่แสดงระยะทางไว้หน่วยจากขอบเริ่มต้นของวัสดุพอร์น ($X=0$) ไปยังขอบสิ้นสุดอีกด้านหนึ่งของวัสดุพอร์น ($X=1$) ในขณะที่แกน Y จะแสดงปริมาณของอุณหภูมิไว้หน่วยทั้งในส่วนของแก๊ส(TM) และของแข็ง(TP), ปริมาณอัตราการเผาไหม้ของเชื้อเพลิง(RR), อัตราส่วนมวล(mass fraction) ของสารผลิตภัณฑ์ที่ได้จากการเผาไหม้(Y) และ heat-flux โดยมีท่อน้ำวางขวางอยู่ที่ตำแหน่งตรงกลางของวัสดุพอร์น ในกรณีนี้การเผาไหม้เกิดขึ้นที่บริเวณครึ่งหน้าของวัสดุพอร์น สังเกตได้จากที่บริเวณยอดแหลมของอุณหภูมิ คือตำแหน่งเปลวไฟ เมื่อการเผาไหม้เกิดขึ้นความร้อนส่วนหนึ่งที่ได้จากการเผาไหม้ในแก๊สเฟส จะถูกถ่ายเทให้กับของแข็ง(วัสดุพอร์น)โดยการพา ของแข็งได้รับความร้อนจะส่งผ่านความร้อนโดยการนำและการแผ่รังสี ออกไปทั้งทางฝั่ง up-stream(ด้านหน้าเปลวไฟ) และฝั่ง down-stream(ด้านหลังเปลวไฟ) ของแข็งในส่วน up-stream ที่ได้รับความร้อนดังกล่าวจะถ่ายเทความร้อนส่วนหนึ่งให้กับเชื้อเพลิงที่ถูกป้อนเข้ามา ดังนั้นเชื้อเพลิงจะได้รับพลังงานส่วนหนึ่งไว้ ก่อนที่จะวิ่งเข้าไปเผาไหม้ที่บริเวณ combustion zone ซึ่งจะช่วยให้การเผาไหม้เกิดขึ้นได้ดีและหมดจดขึ้น เนื่องจากถูก preheat มาก่อนที่บริเวณ up-stream นี้อุณหภูมิของของแข็งจะสูงกว่าอุณหภูมิของแก๊สอันเนื่องมาจากกลไกดังกล่าว ในส่วนของ down-stream แก๊สร้อนที่ได้จากการเผาไหม้จะวิ่งผ่านท่อน้ำเย็นที่วางขวางอยู่ และถ่ายเทความร้อน

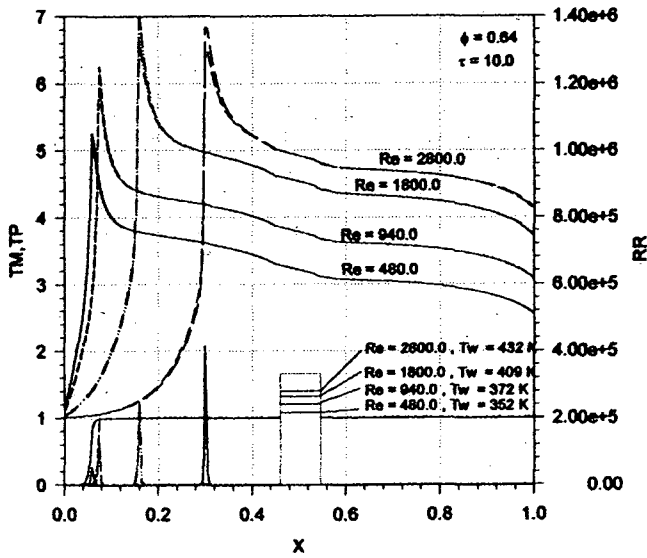
ส่วนหนึ่งให้กับท่อน้ำโดยการพาความร้อน มีผลทำให้อุณหภูมิของแก๊สร้อนบริเวณนี้ตกลงเล็กน้อย นอกจากนี้ท่อน้ำยังได้รับความร้อนอีกส่วนหนึ่งจากการแผ่รังสีความร้อน ของของแข็งทั้งในตำแหน่ง x_1 และ x_2 ซึ่งจะทำให้ท่อน้ำได้รับความร้อนเพิ่มขึ้น ข้อสังเกตจุดหนึ่งก็คือปริมาณ heat-flux ที่บริเวณท่อน้ำ ($x_2 - x_1$) จะมีค่าลดลง ทั้งนี้เนื่องจากพื้นที่ตัดขวางของวัสดุพอร์นในบริเวณช่วงนี้ลดลง เนื่องจากถูกแทนที่ด้วยท่อน้ำ จึงทำให้ปริมาณการแผ่รังสี รังสีในช่วงนี้ลดลงตามไปด้วย จากกลไกการถ่ายเทความร้อนข้างต้นดังกล่าว จะช่วยเพิ่มประสิทธิภาพการถ่ายเทความร้อนสู่ท่อน้ำ ซึ่งถูกวัดออกมาในรูปของสัมประสิทธิ์การถ่ายเทความร้อนโดยรวมเฉลี่ย (Mean Nusselt Number, Nu_m) โดยพารามิเตอร์ต่างๆ ที่มีผลต่อ Nu_m ประกอบด้วย อัตราการป้อนเชื้อเพลิง ค่า optical thickness (τ) ของวัสดุพอร์น และอัตราส่วนเชื้อเพลิงต่ออากาศ

3.2 อิทธิพลของอัตราการป้อนเชื้อเพลิง

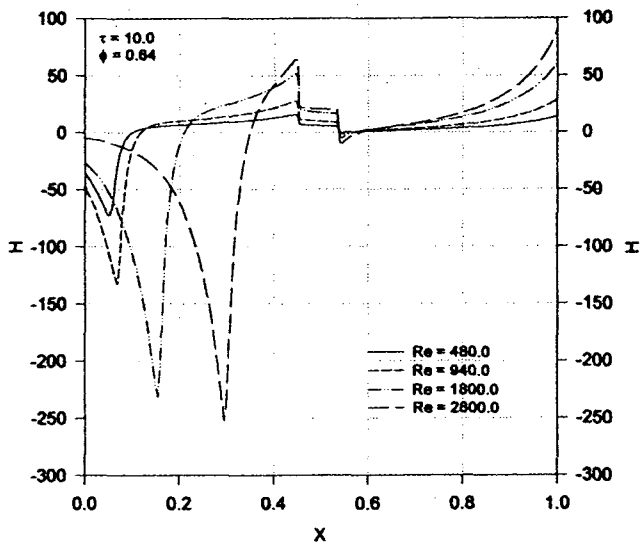
รูปที่ 3.1 และ 3.2 แสดงอิทธิพลของอัตราการป้อนเชื้อเพลิง หรือ Re ที่มีผลต่อโครงสร้างทางอุณหภูมิ และทางกาแผ่รังสีความร้อน (heat-flux, H) ที่เกิดขึ้นในเตาเผาไหม้เชื้อเพลิง LPG ที่ $\phi = 0.64$ $\tau = 10$ จะเห็นว่าเมื่อ Re เพิ่มขึ้น อุณหภูมิของเปลวไฟ(flame) และ H ที่กระทำต่อผิวท่อน้ำทั้งสองฝั่งจะเพิ่มขึ้นเป็นสัดส่วนต่อกัน และเปลวไฟจะขยับลึกเข้าไปใกล้ท่อน้ำยิ่งขึ้น ที่เป็นเช่นนี้เนื่องจากที่ Re สูงๆแสดงถึงความเร็วของเชื้อเพลิงที่ถูกป้อนเข้ามาจะสูงตามไปด้วย (ที่ ϕ คงที่) จึงเกิดการผลักดันให้เปลวไฟขยับลึกเข้าไปด้านในวัสดุพอร์นมากขึ้น ประกอบกับปริมาณค่าความร้อนป้อนของเชื้อเพลิง(heat input) ที่มากขึ้นตามอัตราเร็วนี้ จะทำให้เกิดการเผาไหม้ในอัตราที่มากขึ้น ซึ่งทำให้ได้อุณหภูมิเพิ่มขึ้น สังเกตได้จากค่าอัตราการเผาไหม้(RR) จะมากขึ้นสอดคล้องกัน อย่างไรก็ตามมีข้อสังเกตอยู่จุดหนึ่ง ที่เปลวไฟอยู่ในตำแหน่งที่ใกล้ท่อน้ำมากๆ ดังกรณีนี้ที่ Re ประมาณ 2800 เปลวไฟจะมีอุณหภูมิตกลงเล็กน้อย ที่เป็นเช่นนี้เนื่องจากเปลวไฟอยู่ใกล้ท่อน้ำเย็น ซึ่งเสมือนเป็นแหล่งดูดซับความร้อน(heat sink) ท่อน้ำจะดูดซับความร้อนจากเปลวไฟที่อยู่ใกล้ๆ ได้ดีกว่าเปลวไฟที่อยู่ไกลออกไป สำหรับ

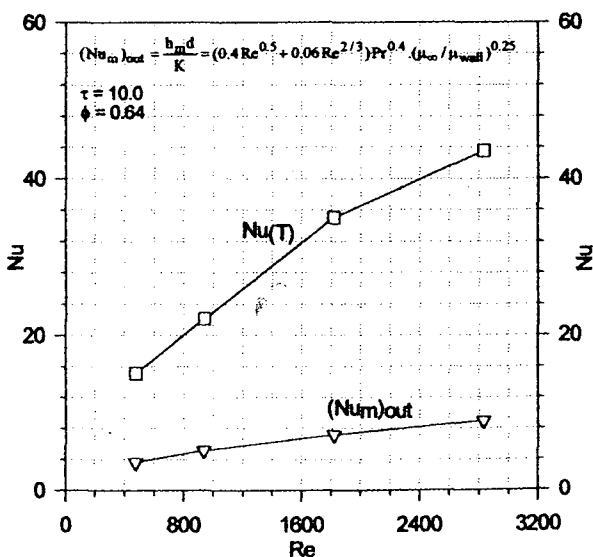
รูปที่ 2 โครงสร้างอุณหภูมิและheatflux ภายในเตา , 2.1 แสดงโครงสร้างทางอุณหภูมิ , 2.2 แสดงโครงสร้าง heatflux และ divergence

รูปที่ 3.1 แสดงอิทธิพลของ Re ที่มีผลต่อโครงสร้างอุณหภูมิ

รูปที่ 3.2 แสดงอิทธิพลของ Re ที่มีผลต่อโครงสร้างการแผ่รังสี

รูปที่ 3.3 แสดงอิทธิพลของ Re ที่มีผลต่อค่า Nu

ประสิทธิภาพการถ่ายเทความร้อนที่แสดง ในรูปของ Nu_m ตามรูปที่ 3.3 จะเห็นว่าเพิ่มขึ้นตาม Re ที่เพิ่มขึ้นสอดคล้องกับกลไกดังกล่าว

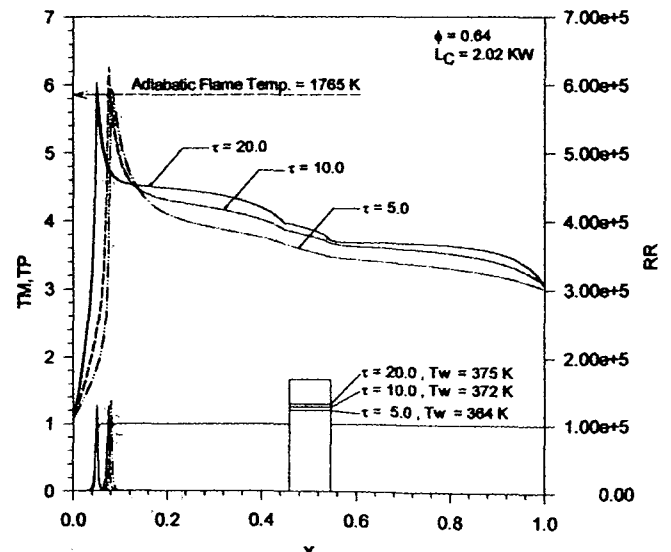
3.3 อิทธิพลของความหนาเชิงแสง (Optical Thickness, τ)

รูปที่ 4.1 และ 4.2 แสดงอิทธิพลของ τ ที่มีต่อโครงสร้างของอุณหภูมิ และการแผ่รังสี ของการเผาไหม้ที่ $L_c = 2.02$ KW $\phi = 0.64$ จะเห็นว่าที่ τ สูงๆ เช่น $\tau = 20$ เปลวไฟจะเลื่อนมาอยู่ใกล้ทางเข้าวัสดุพอร์ (หรือห่างจากท่อเข้ามามากขึ้น) พร้อมกับอุณหภูมิสูงสุดของการเผาไหม้ลดลงเล็กน้อยเมื่อเทียบกับที่ $\tau = 5$ และ 10 เนื่องจากการสูญเสียความร้อนโดยการแผ่รังสีออกสู่ภายนอกที่ทางเข้า แต่ที่อุณหภูมิของแก๊สบริเวณใกล้ท่อจะสูงกว่ากรณี τ ต่างๆ ทั้งนี้เนื่องจากอิทธิพลของความเป็น radiation shield ที่ดีของวัสดุพอร์ที่มีค่า τ สูงๆนั่นเอง จึงทำให้อุณหภูมิหลังเปลวไฟค่อนข้างจะราบเรียบยกตัวสูงไม่ตกลงเร็วเหมือนกับที่ τ ต่างๆ ดังนั้นค่า H รวมทั้งการทำต่อผิวท่อทั้งสองด้านในกรณี τ สูง โดยเฉพาะที่ผิวท่อด้านขวา จึงมีค่ามากกว่าในกรณี τ ต่ำ ส่งผลให้ค่า Nu_m มีค่าเพิ่มขึ้นตามค่า τ ดังแสดงในรูปที่ 4.3 อย่างไรก็ตามค่า Nu_m มีค่าเปลี่ยนแปลงไปตาม τ ไม่มากนัก

3.4 อิทธิพลของ Equivalence Ratio (ϕ)

รูปที่ 5.1 และ 5.2 แสดงอิทธิพลของค่า ϕ ที่ L_c คงที่เท่ากับ 2.02 KW พบว่า เมื่อค่า ϕ ลดลง โครงสร้างของอุณหภูมิมีแนวโน้มลดต่ำลง เปลวไฟขยับลึกเข้าไปใกล้ท่อเข้ามามากขึ้น และอุณหภูมิสูงสุดของการเผาไหม้ลดลง ในขณะที่ค่า Nu_m เพิ่มขึ้นตามรูปที่ 5.3 ที่เป็นเช่นนั้นเนื่องจากที่ค่า ϕ ต่ำกว่า การป้อนเชื้อเพลิงจะต้องเร็วขึ้นเพื่อให้ได้การเผาไหม้เกิดขึ้นที่ 2.02 KW คงที่ เท่ากับที่ค่า ϕ สูงๆ ดังนั้นอัตราเร็วของเชื้อเพลิงที่มากขึ้นนี้จะมีผลในการผลักดันเปลวไฟ ให้ขยับลึกเข้าไปใกล้ท่อเข้ามามากขึ้น เพื่อชดเชยอุณหภูมิที่ลดต่ำลง จึงทำให้ Nu_m สูงขึ้นแม้ว่าค่า H แทบจะไม่เปลี่ยนแปลงไปตามค่า ϕ

รูปที่ 6 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างค่า ϕ และค่า Nu_m ของการเผาไหม้เชื้อเพลิงที่ $L_c = 2.02$ KW ที่ค่า τ ต่างๆ ซึ่งที่ค่า τ ใดๆ จะได้

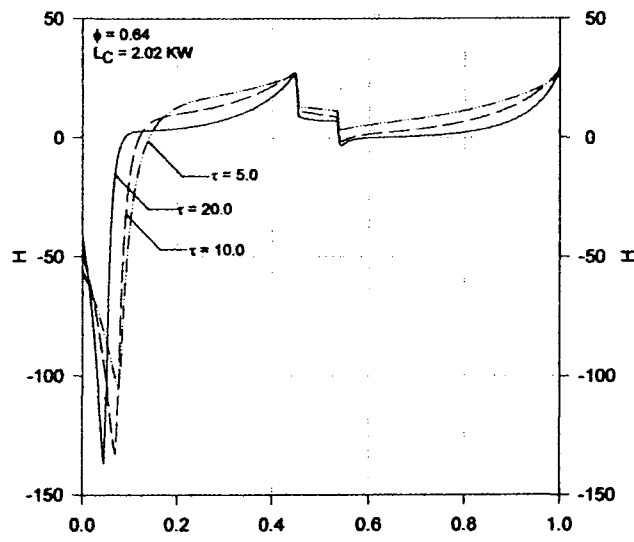
รูปที่ 4.1 แสดงอิทธิพลของ τ ที่มีผลต่อโครงสร้างอุณหภูมิ

ค่า Nu_m มีแนวโน้มสอดคล้องกัน กล่าวคือที่ ϕ เดียวกัน ถ้า τ ค่า Nu_m จะต่ำด้วย เนื่องจากที่ τ สูงๆ อุณหภูมิที่ราบเรียบ และมีค่าสูงบริเวณตอนกลางของวัสดุพูนเกิดขึ้นได้ดีกว่าที่ τ ต่ำๆ กล่าวคือ โครงสร้างของอุณหภูมิโดยรวมอยู่ในระดับที่ยกตัวสูงกว่า ปริมาณความร้อนที่ได้รับการส่งเสริมจากการแผ่รังสีจึงดีกว่าด้วย แต่ที่ ϕ ต่ำๆ ลงมาประมาณ 0.55 ค่าแหล่งเปลวไฟที่แตกต่างกัน จะเริ่มมีอิทธิพลต่อการแผ่รังสี จนทำให้ค่า Nu_m ของ $\tau = 10$ มีค่าสูงกว่าที่ $\tau = 15$ (เพราะที่ τ น้อยๆ เปลวไฟจะอยู่ใกล้ท่อในมากกว่าที่ τ มากๆ ซึ่งที่ τ มาก energy recirculation จะเกิดขึ้นได้ดีกว่า เปลวไฟจะอยู่ในตำแหน่งใกล้ทางเข้ามากกว่า จึงสูญเสียความร้อนมากกว่า) มีข้อสังเกตอีกอย่างหนึ่งก็คือที่ค่า τ สูงมากๆ จนเกินไป เช่น ค่า $\tau = 20$ ค่า Nu_m กลับไม่ได้มากขึ้นตามมามากมาย สาเหตุเนื่องจากการเพิ่มค่า τ ให้สูงขึ้น ไม่ได้หมายถึงความร้อนที่ของแข็งได้รับจากแก๊สจะมากขึ้นเป็นทวีคูณตามมาด้วย นั่นหมายถึง ปริมาณรังสีที่ของแข็งสามารถจะแผ่ออกไปก็ไม่ได้มากขึ้นนัก และปริมาณรังสีที่จะแผ่ออกไปถึงท่อหน้าจะยัง

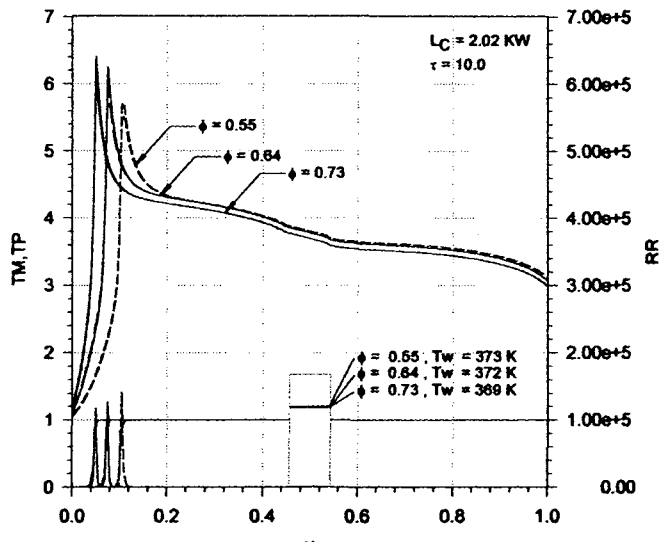
มีแนวโน้มลดลงอีกด้วย เนื่องจากการสูญเสียพลังงานของรังสีให้กับของแข็งระหว่างทางของที่ค่า τ สูงกว่าจะมีมากกว่าที่ค่า τ ต่ำกว่า

4. สรุปผล

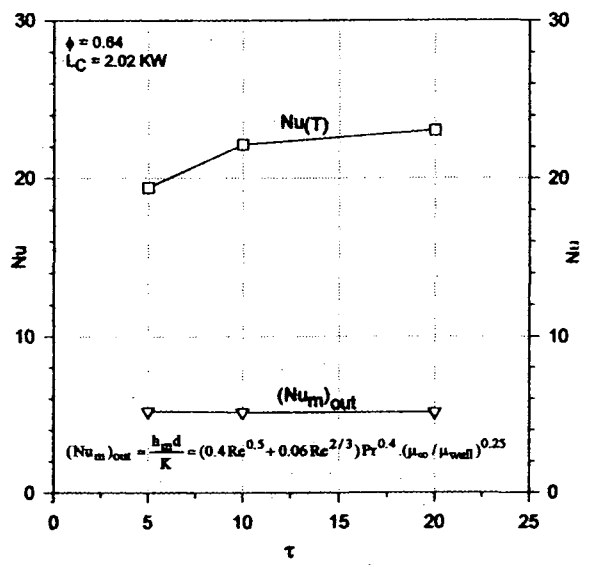
การเผาไหม้ในห้องเผาไหม้ที่มีวัสดุพูน จะทำให้ได้ประสิทธิภาพการถ่ายเทความร้อนมากขึ้นกว่าเมื่อไม่มีวัสดุพูน (การถ่ายเทความร้อนสู่ท่อน้ำเกิดขึ้นจากการพาเกือบทั้งหมด) ในปริมาณที่ค่อนข้างมาก โดยคิดเป็นค่า Nu_m ที่เพิ่มขึ้นจากการพาอย่างเดียว ซึ่งมากกว่าประมาณ 3.5 - 5 เท่า ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับความสามารถในการควบคุมการเผาไหม้ หรือตำแหน่งเปลวไฟให้อยู่ในตำแหน่งที่เหมาะสม และเลือกใช้วัสดุพูนที่มีค่า τ ที่เหมาะสม ความผลที่ได้อธิบายไว้แล้วข้างต้น อีกทั้งวัสดุพูนที่ได้เข้าไปในระบบยังช่วยให้การเผาไหม้เกิดขึ้นได้ดีที่ ϕ ค่อนข้างต่ำ (0.5 หรือต่ำกว่า) ซึ่งหมายถึงเตาที่มีวัสดุพูนติดตั้งไว้ภายในจะมีความสามารถในการเผาไหม้เชื้อเพลิงที่มีค่าความร้อนต่ำได้

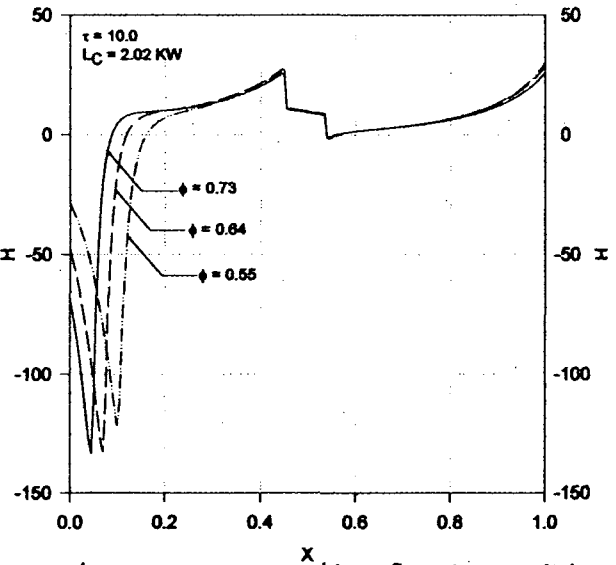
รูปที่ 4.2 แสดงอิทธิพลของ τ ที่มีผลต่อโครงสร้างการแผ่รังสี

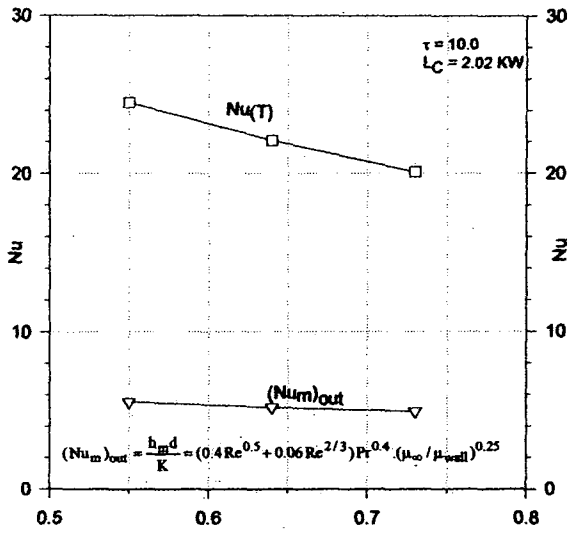
รูปที่ 5.1 แสดงอิทธิพลของ ϕ ที่มีผลต่อโครงสร้างอุณหภูมิ

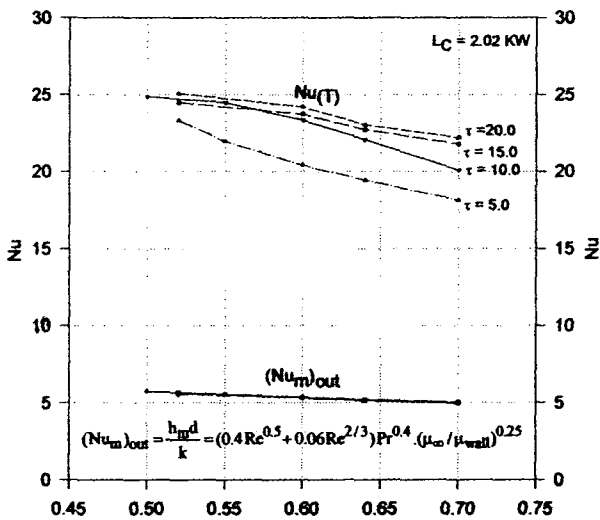
รูปที่ 4.3 แสดงอิทธิพลของ τ ที่มีผลต่อค่า Nu

รูปที่ 5.2 แสดงอิทธิพลของ ϕ ที่มีผลต่อโครงสร้างการแผ่รังสี

รูปที่ 5.3 แสดงอิทธิพลของ ϕ ที่มีผลต่อค่า Nu

รูปที่ 6 แสดงความสัมพันธ์ระหว่าง Nu - ϕ ที่ τ ต่างๆ

5. เอกสารอ้างอิง

- [1] Sumreng Jugjai, Surachai Sanitjai, Sontipee Aimmanee and Tinakorn Boonprasert, "Heat Transfer Enhancement to Cooling Water Pipe by a Surface Combustor Heater Equipped with a Convection-Radiation Converter", RERIC International Energy Journal Vol. 20 No.2 Dec. 1998, pp. 92-95
- [2] J. R. Howell, M. J. Hall and J. L. Eltzey, "Combustion of Hydrocarbon Fuels within Porous Inert Media", Prog. Energy Combustion Sci. Vol. 22 1996, pp. 121-122
- [3] R. Echigo, K. Hanamura, Y. Yoshizawa and T. Tomimura, "Radiative Heat Transfer Enhancement to a Water Tube by Combustion Gases in Porous Media", pp. 705-706

- [4] M.Necati ÖZİŞİK "HEAT TRANSFER A BASIC APPROACH" ,McGraw-Hill, New York, International Edition 1985 , pp. 307, 375
- [5] Stephen R. Turns, "AN INTRODUCTION TO COMBUSTION CONCEPT AND APPLICATION" ,McGraw-Hill, New York, International Edition 1996 , pp. 100

6. Nomenclature

- A_p = particle surface area (m^2)
- b = duct width (m)
- c_p = specific heat (gas) at constant pressure ($\frac{J}{kg.K}$)
- D = diffusivity (m^2/s)
- d = water tube diameter (m)
- E = activation energy (kJ/kmol)
- Gz = Graetz number
- H = dimensionless of radiative heat flux
- h_o = heating value of mixture (J/kg)
- h, K_w = heat transfer coefficient ($W/m^2.K$)
- I = radiation intensity ($\frac{W}{m^2}$)
- k = thermal conductivity ($W/m^2.K$)
- L_c = heat supply (KW)
- M = dimensionless of water mass flow rate
- \dot{m}_w = water mass flow rate (kg/s)
- Pr = Prandtl number, $\frac{\rho c_p}{\lambda}$
- q_r = radiative heat flux ($\frac{W}{m^2}$)
- RR = dimensionless reaction
- T = gas temperature (K)
- T_s = solid temperature (K)
- TM = dimensionless gas temperature (T/T_o)
- ΔT_m = logarithmic mean temperature difference
- TP = dimensionless solid temperature (T_s/T_o)
- TW = dimensionless water tube temperature at outside surface (K)
- u = mixture velocity (m/s)
- W = reaction rate ($kg/m^3.s$)
- x = geometrical coordinate system (m)
- Y = product mass fraction

7. Greek symbol

- κ = absorptivity coefficient (1/m)
- λ = thermal conductivity ($\frac{W}{m^2.K}$)
- μ = viscosity ($\frac{Kg}{m.s}$)
- ρ = density ($\frac{Kg}{m^3}$)

σ = Stefan-Boltzmann constant ($\frac{W}{m^2 \cdot K^4}$)

ϕ = equivalence ratio

τ = optical thickness = κx

τ' = dummy variable of integration

7. Superscripts

+ = positive direction

- = negative direction

8. Subscripts

b = black body

e = exit plane

0 = entry plane

m = mean value

s = solid

p = particle

w,(w) = water

(T) = total

i = in

out = outlet, outside

in = inlet, inside